

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Oviedo, Francisco de

Lvgdvni, M.DC.LI.

Controversia IV. De Genere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95503](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95503)

obliquo, nego. Deinde concedo minorem, videlicet Deum assumptis humanitatem, & distingo consequens: assumpsit hominem, secundum id quod dicit in obliquo, nego; secundum id præcisè, quod dicit in recto, videlicet secundum humanitatem, concedo.

16 Dico nonò: Hæc propositio, *humanitas est homo*, est propositio accidentalis, sicut hæc, *accidens est inherens subiecto*, quæ potest esse vera, & potest esse falsa, de facto tamen semper est vera. Prior pars probatur, quia facit hunc sensum *humanitas est natura humana cum subsistentia*, esse autem cum subsistentia, accidens est quod potest separari: ergo est prædicatio accidentalis, cui veritas, & falsitas potest contingere. De facto veram esse ex eo infero, quod nulla detur humanitas, quod non sit cum subsistentia propria, vel aliena, imò si vna tantum haberet subsistentiam, esse vera, quando terminus *humanitas* poneretur indefinitè ex parte subiecti, quia terminus indefinitè positus in materia accidentali æquivaleret particulari.

17 Dico decimò: De concretis accidentalibus substantiis simplici nomine significatis, sicuti artifex, & creator, non possunt abstracta prædicari. Hæc conclusio est per se nota, non enim dicimus *artifex est arx*: ratio à priori est, quia hæc cōcreta dicitur in recto subiectu, quod à forma distinguitur.

18 Dico undecimò: De concretis accidentalibus, quæ significantur per huiusmodi complexa *albedo in pariete, dulcedo in saccharo* rectè prædicantur propria abstracta, hæc enim est vera prædicatio *albedo in pariete est albedo*, quia dicunt formam in recto, quæ per nomen abstractum significatur, & ita prædicatum harum propositionum identificatur cum illo, quod in recto ex parte subiecti significatur. Ob eandem rationem huiusmodi concreta de propriis abstractis prædicantur, accidentaliter tamen ratione illius quod ex parte prædicati additur in obliquo, hæc enim est accidentaliter prædicatio *albedo est albedo in pariete*.

19 De terminis secundæ intentionis assero, concreta secundæ intentionis prædicari de concretis primæ intentionis, dicimus enim *homo est species animalis est genus*, ita tamen prædicata subiecta afficiunt, ut illa immobiliter faciant supponere, non enim licet prædicatum per inferiora distribui, nec possumus inferre, homo est species: ergo Petrus est species. Prædicantur item concreta secundæ intentionis de abstractis primæ intentionis, dicimus enim *animalitas est genus*, quia cum hæ sint veræ prædicationes *humanitas est animalitas: equinitas est animalitas*, animalitas se habet tanquam genus respectu humanitatis, & equinitatis. Non tamen possunt prædicari abstracta secundæ intentionis de concretis, neque de abstractis primæ intentionis, non enim potest dici *homo est species animalis est genericitas*, neque *humanitas est specificitas*, aut *animalitas est genericitas*. Concreta verò secundæ intentionis inter se rectè prædicantur, rectè enim dicitur *universale est genus: genus est universale, & genus est species*. Tandem dico circa concreta & abstracta secundæ intentionis inter se prædicanda regulariter easdem regulas observandas esse, quas tradidimus de terminis primæ intentionis, videndum tamen in his sæpe confundi formas cum subiectis, nam eadem formalitas, quæ modò consideratur afficiens naturam, postea consideratur affecta alia formalitate, v. g. genericitas, quæ consideratur tanquam forma afficiens naturam, quam denominat genus, potest rursus considerari tanquam subiectum, cui contingit specificitas, ex vi cuius species denominatur, genericitas enim species dicitur respectu huius, & illius genericitatis. Ratio est, quia cum hæ formæ, per rationem adueniant, in infinitum ferè possunt procedere, quapropter in re parum vtili non ultra procedam.

CONTROVERSIA IV.

De genere.

ROSTQVAM explicuimus naturam vniuersalis in communi, aggredimur iam explicationem suorum inferiorum in particulari, quæ vulgò quinque prædicabilia dicuntur, quorum primum sibi locum Genus vendicat, cuius naturam præfens Controversia explicabit.

PUNCTVM PRIMVM.

Quid sit genus.

Relictis variis acceptionibus huius nominis *genus*, genus Logicum, de quo nostra instituitur disputatio, primò fuit à Porphyrio definitum, *Genus dicitur, cui supponuntur species*; secundò, *Genus est quod de pluribus differentibus specie, in eo quod quid est prædicatur*. Prima difficultas quæ circa hanc definitionem occurrit est, an illa constet genere, & differentiâ; videtur enim generis non posse dari genus, aliàs genus esset species, quod videtur implicare, quia ratio generis, & speciei inter se opponuntur.

2 Affirmant nonnulli in hac definitione nullum reperi genus, quia accidentia & concreta accidentalia rectè per subiectum loco generis constitutum definiuntur. Communis veriorque sententia asserit in hac definitione reperi verum genus, & generis posse dari genus, quod sic euinco. Genus habet hoc quod est taliter prædicari de suis inferioribus: ergo in genere reperiuntur duo conceptus, primus est esse prædicabile de inferioribus, qui communis est quinque prædicabilibus; secundus est taliter prædicari de inferioribus, per quem differt formaliter à reliquis prædicabilibus, & in ratione generis constituitur: ergo genus species quædam est respectu cuius vniuersale se habet tanquam genus: ergo rectè poterit per proprium genus, & propriam differentiam explicari.

3 Difficultas primò proposita, & aliæ eiusdem rationis, quæ in hac re molestè obiciuntur, expeditam solutionem habent, si rem attentè inspicias. Respondeo id, quod est essentialiter genus posse accidentaliter speciem denominari per aliam secundam intentionem, quæ accidentaliter illi contingit, sicuti homo qui essentialiter tantum est animal rationale, potest accidentaliter species denominari, quod accidit generi, hoc enim essentialiter est genus, & dicit concretum quoddam constitutum per cognitionem confundentem plures species, sicuti species dicit concretum aliud constitutum per cognitionem aliam confundentem plura indiuidua, quæ rationes essentialiter sunt generi, & speciei. Iam ergo genus, & species sic essentialiter constituta possunt confundi per aliam cognitionem reflexam, ex vi cuius absque vlla distinctione vtrumque cognoscatur significatum per hunc conceptum vniuersale, ex vi cuius cognitionis ab illis ratio quædam abstrahatur, respectu cuius veluti species se habeant. Cum verò accidentale sit generi ita confundi per illam cognitionem, quam terminat simul cum specie, quia ex se tantum petit tanquam formam cognitionem confundentem species, & non aliam ad ipsum terminatam, per quam confundatur; hinc est quod accidentaliter denominatio speciei generi conueniat, & non per eandem formam, quia genus constituitur essentialiter per cognitionem confundentem speciem quam intrinsecè includit in ratione generis, & denominatur species per formam extrinsecam, videlicet per cognitionem ad ipsum terminatam, ex vi cuius confunditur cum aliis prædicabilibus, & cognoscitur vniuersale tanquam obiectum, & hoc constituit formaliter genus respectu primi prædicabilis, & reliquorum prædicabilium, quæ omnia sunt species vniuersales.

4 Ex his inferes genus non ita opponi cum specie, ut generi iam essentialiter constituto non possit alia forma extrinseca accidere, ratione cuius denominetur species, sed tantum opponi secundum formas essentialiter constitutivas vtriusque, ita ut implicet per eandem formam constitui formaliter genus, & speciem, & essentialiter non differre formam constitutiuam generis, & constitutiuam speciei.

5 Ex hac doctrina respondebis alij argumento, quod multum negotij recentibus Dialecticis facessit. Sic obicitur: Genus definitur per genus: ergo definitur per se ipsum, quod implicat, quia definiri nihî aliud est quam explicari, nihil autem potest per se ipsum explicari. Respondeo genus, neque aliud quodvis definitum non definiri, neque explicari per genus, sed per naturam,

H 4 cui

cui accidentaliter contingit ratio generis. Exemplum fit in definitione hominis, quæ rationem hominis explicat per conceptum animalis secundum se sumptum, seclusâ omni alia ratione superadditâ animali secundum quam rationem animal formaliter non est genus, quia animal constituitur formaliter in ratione generis per formam extrinsecam, videlicet per abstractionem, ex vi cuius animal cognoscitur sine homine, & equo, quæ est cognitio confundens hominem, & equum. Sic contingit in definitione generis, ex vi cuius genus non definitur per genus, sed per prædicabile imbibitum in ipso genere, cui postea accidit denominatio generis, cum enim genus definimus, non dicimus *genus est genus de pluribus specie distinctis*: Sed genus est prædicabile de pluribus specie distinctis, cui conceptui prædicabilis in ipso genere imbibito accidentaliter conuenit ratio generis quatenus per cognitionem reflexam à genere abstrahitur, & confusè cognoscitur cum reliquis prædicabilibus, sicuti animali imbibito in homine, per quod essentia hominis explicatur, accidentaliter conuenit denominationi generis quatenus ab homine abstrahitur, & confusè cum reliquis animalibus cognoscitur.

6 Eadem ratione fit conceptum vniuersalis, qui secundum suam rationem essentiali latius patet genere, & est id, per quod genus explicatur, accidentaliter fieri inferius ipso genere quatenus illi contingit denominatio generis, quæ non est de conceptu quidditatio vniuersalis, quia vniuersale ex se, per quod genus explicatur, abstrahit à differentia constitutiva generis, & speciei, sicuti animal à rationali & inanimabili: est ergo vniuersale secundum conceptum quidditatum essentiali vniuersalis præcisè sumptum, natura quæ latius patet genere, & per quam genus explicatur, & ratione differentie generis, quæ illi accidentaliter accidit respectu quinque prædicabilium fit inferius ipso genere, quia formaliter vt denominatum tali differentia iam contrahitur ad tale genus, & non potest conuenire speciei, sicuti animal vt genus formaliter, non potest conuenire homini, aut equo. Quod verò vniuersale formaliter vt superius, & vt genus continetur sub aliqua specie, videlicet sub primo prædicabili, non est ex eo præcisè quia ab illo abstrahitur, animal enim formaliter vt superius, & vt genus sub nulla specie à qua abstrahitur continetur, sed quia denominatio generis, quæ contingit rationi vniuersalis abstracte ab omnibus prædicabilibus, constituit quoddam singulare genus, à quo, & à reliquis omnibus generibus abstrahit primum prædicabile, quod est species vniuersalis sub se continens tanquam propria indiuidua hoc & illud genus.

7 Secunda difficultas est, quid importet genus in eo quod quid prædicari. Prædicari in quid dicit prædicari essentialiter, quia dicit prædicari tanquam quidditas subiecti, quidditas autem rei dicit illius essentialiam. Ex quo differt à proprio, & accidenti. Prædicari autem in eo quod quid, sentiunt nonnulli esse prædicari per modum partis materialis, seu per modum materiæ, quam in concretis quod appellare solemus. Ex hoc capite asserunt recentes isti genus differre à specie, & differentia, quia species prædicatur tantum in quid, quod est prædicari essentialiter & non vt partem, & consequenter vt totum, à differentia, quæ prædicatur in quale quid, quod est prædicari vt partem formalem essentiali, quia prædicari in quale, dicit prædicari vt partem formalem.

Non inficior genus ex eo differre à reliquis prædicabilibus, quia prædicatur tanquam pars materialis de suis inferioribus; ceterum gratis sibi fingunt hanc rationem partis exprimi per illam particulam quod appositam in definitione generis, neque id tantum sine fundamento contingunt, sed expresse contra Porphyrium, qui capite tertio de specie, speciem his verbis definiuit: *Species est quæ de pluribus differentibus nunciat in eo, quod quid est prædicatur*. Ex qua definitione clare euincitur particulam quod partem materiale non significari, siquidem species non vt pars materialis, sed vt tota quidditas prædicatur. Neque ratio aliqua ex ipsa rei natura, aut loquendi modo inuenitur potest ad asserendum particulam quod significari partem materiale, præcipue totius metaphysici, quod æquè dicit in recto genus & differentiam, quæ se habent inftar materiæ, & formæ, homo enim æquè dicit in recto conceptum animalis, & conceptum rationalis. Dicitur ergo prædicari in eo quod quid prædicari tan-

quam id, quod est quidditas subiecti, quod dicit prædicatum subiecto essentiali, & æquè conuenit generi, speciei, & differentie, quia hæc non differt à duobus prædicabilibus ex eo quod prædicatur in eo quod quid, quia prædicari in eo quod quid nihil addit supra prædicari in quid, quod conuenit differentie, sed quia differentia non prædicatur in quid purè, sicuti duo priora prædicabilia, sed in quale quid.

Melius dicitur prædicari in quid esse prædicari essentialiter, & prædicari in quale esse prædicari per modum partis formalis quæ non opponuntur, cum confluant in differentiam, quæ prædicatur essentialiter, & per modum partis formalis, & ideo dicitur in quale quid prædicari. Iuxta hanc explicationem prædicandi in quid, prædicandi in quale, genus & species prædicantur in quid purè, quia prædicantur essentialiter, & non per modum partis formalis, & proprium, & accidens prædicantur in quale purè, quia prædicantur per modum partis formalis, & non prædicantur essentialiter. Restat modò aliquod caput assignandum, ex quo possumus cognoscere, quando prædicatum per modum partis formalis de subiecto dicitur, quod breuiter tradam. Quotiescumque prædicatum accidentale est subiecto, prædicatur per modum partis formalis siue nomine substantiuo, siue adiectiuo significetur, quia tale prædicatum dicit pro formali accidens, quod essentialiter habet esse partem formalem concreti, seu compositi, ad quod ordinatur, quia omne accidens essentialiter habet rationem formæ respectu subiecti, cui conuenit. Ex hoc inferes has prædicationes *Petrus est albus*, & *Petrus est artifex*, seu *Petrus est efficiens*, seu *effector* æquè esse in quale, etsi subiectum prioris nomine adiectiuo, & posteriorum subiecta nominibus substantiuis exprimantur. Cum verò prædicatum est essentiali indifferens est vt sit pars formalis, vel pars materialis, aut totum, & ita tunc videndum est, an significetur nomine substantiuo, vel adiectiuo, quod si nomine adiectiuo significetur, dicendum est significari per modum formæ, quia significatur per modum alteri adiacentis, quod proprium est formæ, quæ subiecto adiacet. Si verò significetur nomine substantiuo dicendum est non prædicari tanquam partem formalem, quia significatur per modum per se stantis, quod proprium est totius, & partis materialis, seu materiæ.

10 Proprium modum prædicandi generis, qui est prædicari per modum partis materialis, consueo explicari per hoc, quod est prædicari in quid purè de pluribus differentibus specie, quia eo ipso, quod prædicatur de pluribus differentibus specie, non potest prædicari tanquam tota essentia, quia tota essentia vnius speciei nequit esse communis alijs specie, & ita prædicatum huius speciei quod alijs est commune, non est tota essentia huius speciei, quia alijs specie conuenit, neque tota essentia alijs, quia conuenit huic. Infertur ergo genus non prædicari vt totam essentiam, ex eo quod prædicatur de pluribus differentibus specie, infertur etiam quod prædicatur essentialiter ex eo quod prædicatur in quid, & consequenter infertur, quod prædicatur vt pars essentialis, quia quod essentialiter prædicatur, & non vt tota essentia, necessariò prædicatur vt pars essentialis. Vltimò infertur non prædicari, vt partem formalem ex eo, quod prædicatur in quid purè, & pars formalis prædicatur in quale quid, & consequenter prædicari vt partem materiale, quia ex partibus tantum materialis in quid purè, & formalis in quale quid prædicantur.

11 Clariùs essentia generis definiretur quod prædicatur de suis inferioribus vt pars materialis. Per quam definitionem primâ terminorum apprehensione explicatur id, quod per longos discursus debemus inferre, & per id quid, & quod satis inuolutè traditur, in hoc enim quod est de inferioribus prædicari conuenit genus cum reliquis prædicabilibus, & per hoc quod est prædicari per modum partis materialis differt à reliquis omnibus, quia species prædicatur vt tota essentia, & tria posteriora prædicabilia prædicantur vt partes formales. Vitatur etiam hac definitione vitiosus circulus, qui solet committi definiendo genus per differentiam, & differentiam per genus.

12 Inquirunt multi quod sit definitum huius definitionis, quos accusat neoterics quidam quasi serid in scholis interrogantes eodem modo, quo solemus puerulos simplices interrogare, quis pater filiorum Zebedæ? quodnam enim in definitione

definitione generis præter ipsum genus poterit esse definitum; Veruntamen non omnino contemnenda est interrogatio, petit enim quid intelligatur nomine generis cum dicimus per hanc definitionem genus definiti, & quod sit subiectum, cui hæc definitio conuenit, & ex vi illius definitum dicitur.

13 Duo enim dicit genus naturam, & secundam intentionem, & in his dubium est cui definitio conueniat, an naturæ, an secundæ intentioni, an concreto ex natura, & secundæ intentione resultanti, sed adhuc in hac questione vix mihi videtur posse contentionem locum dari, quia apud omnes certum esse debet definiti id, quod formaliter est genus, per hanc enim definitionem respondemus inquirenti, Quid est genus, & dicimus genus est quod prædicatur, &c. cum autem inquirimus, quid sit concretum aliquod accidentale, non rectè respondemus explicantes quidditatem subiecti, ineptè enim quis responderet inquirenti, quid est quantum, definiendo materiam primam, quæ est quantitatis subiectum. Quod si Scotus, quem sui sequuntur, asserat per hanc definitionem per se & in recto definiti secundam negat sententia, quæ asserit hanc definitionem non conuenire in recto secundæ intentioni, sed concreto, quod in obliquo secundam intentionem importat, ideo est, quia Scotus quest. 8. vniuersalem affirmat omnia concreta accidentalia importare in recto formam accidentalem, & in obliquo subiectum, & reliqui auctores, qui ab Scoto discedunt, asserunt concreta accidentalia dicere in recto subiectum, & in obliquo formam; omnes tamen in eo consentiunt, quod hæc definitio concreto accidentali constituto ex natura & forma accidentali conueniat, & eadem ratione applicari naturæ, & secundæ intentioni, quæ in concreto continentur, quia immediatè definitio de toto concreto prædicatur, & toti concreto primariò, & per se conuenit. Ratio est clara cum definitur genus, non explicatur natura animalis secundum se sumpta, hæc enim per viuentis sensibile deberet explicari, sed per hoc quod est prædicari de pluribus, quod illi est accidentale, & extrinsecum. Secundò conceptus obiectiuus explicatus per definitionem formalem non debet esse omnino contingens, & per accidens se habens respectu definiti; sed conceptus obiectiuus est omnino contingens, & per accidens se habet respectu naturæ secundum se sumptæ, cui accidentaliter, extrinsecè, & per accidens conuenit prædicabilitas respectu suorum inferiorum: ergo natura secundum se sumpta, non potest esse definitum huius definitionis.

14 Secundam intentionem secundum se sumptam, naturæ seclusa, non definiti per hanc definitionem, quod vulgò dicitur Caietanum docuisse cap. de genere, qui forsitan à Scoto non dissentit, haud difficiè probatur. Secunda intentio secundum se sumpta non est prædicabilis de suis inferioribus: ergo secundæ intentioni non conuenit hæc definitio. Deinde secunda intentio per se ipsam non est genus, neque denominatur genus, potius est genereitas, quæ naturam genus denominat, ergo siue definitur, quod formaliter est genus, siue definitur, quod genus denominatur, non definitur secunda intentio, quæ neque formaliter est genus, neque denominatiue genus dicitur.

15 Standum ergo est communi sententiæ asserenti per hanc definitionem explicari concretum constitutum ex natura & secundæ intentione, quod dicitur prædicabile. Rationem huius conclusionis omnibus communem instituo. Illud est formale definitum cuiuscumque definitionis, cui formaliter conuenit definitio. Sed definitio formaliter conuenit concreto ex natura & secundæ intentione constituto: ergo hoc concretum est formaliter definitum. Minorem probò: natura secundum se non est prædicabilis, sed constituitur prædicabilis per secundam intentionem: ergo prædicabile formaliter dicit concretum ex natura, & secundæ intentione, sicut album dicit formaliter concretum ex pariete, & albedine constitutum, ex pariete tanquam ex subiecto, & ex albedine tanquam ex forma: ergo id, quod est prædicabile formaliter de pluribus per modum partis materialis est concretum ex natura, & secundæ intentione resultantem: ergo hoc est, cui formaliter conuenit definitio generis, & quod formaliter definitur.

16 Vulgare argumentum est ad probandum naturam tantum esse definitum huius definitionis, naturam tantum identificari cum suis inferioribus, ac proinde hanc tan-

tum de illis prædicari, quia id tantum de subiecto dicitur, quod cum subiecto identificatur. Ex quo inferitur naturam tantum esse prædicabilem de inferioribus, & consequenter ipsam tantum esse genus, quod est formaliter id, quod prædicatur, & est prædicabile de suis inferioribus. Vulgari argumento vulgaris solutio est, naturam prædicari vt quod, & secundam intentionem prædicari, vt quo, hoc est esse rationem formalem prædicandi. Veruntamen solutio ista obscura est nimis, & rem non omnino dirimit, videtur enim rationem formalem prædicandi esse rationem formalem, ex vi cuius prædicatum conuenit subiecto, & cum hæc non sit secunda intentio, adhuc ista ratio formalis prædicandi videtur non esse dicenda, & consequenter neque prædicatum vt quo, ideo placet clarioribus terminis difficultatem dirimere, huiusque materiæ veram doctrinam propalare.

17 In primis in memoriam reuocandum est vniuersale, & consequenter genus, quod species quædam est vniuersalis, non esse actum prædicatum, sed prædicabile, imò eo ipso, quod actum prædicatur de inferioribus non manere vniuersale, sed destrui illius formam, quæ est vnitas, quia prædicatio cuiuscumque vniuersalis de suis inferioribus, est diuifio ipsius vniuersalis in sua inferiora, ex vi cuius prædicationis, seu diuifionis destruitur illius vnitas, & vniuersalitas, & iam non manet vnum, & vniuersale, sed plura singularia. Consequenter ad hanc doctrinam diximus Controuersiâ præcedenti vniuersale formaliter vt vniuersale non prædicari, sed esse prædicabile, quod per ipsam prædicationem destruitur, sicut diuifibile per ipsam diuifionem definit esse diuifibile. Ex hoc inferes rationem formalem vniuersalis, seu prædicabilis de pluribus, quæ est quo generis, seu id, per quod genus formaliter constituitur non esse quo actualis prædicari, neque ad ipsius constitutionem pertinere, sed tantum ad ipsum præsupponi. Deinde ex eadem doctrina inferitur nullo modo, neque vt quod, neque vt quo actum prædicari id, quod formaliter est prædicabile, formaliter vt tale, sed subiectum, quod denominatur prædicabile per secundam intentionem, cum qua constituit prædicabile formaliter, iam nudum hac secunda intentione, & prædicabilitate actum prædicari secundum id, quod materialiter includebat concretum prædicabile, quod per prædicationem actualem destruitur, sicut destruitur diuifibile per diuifionem.

18 Ex hac doctrina facilè respondeo secundam intentionem neque vt quod, neque vt quo actum prædicari, hoc est, non esse prædicatum, neque formam, qua prædicatum constituitur, nihilominus esse formam quæ constituitur prædicabile de inferioribus per modum partis materialis, quod est definitum huius definitionis, genus enim non est prædicatum de pluribus differentibus specie sed prædicabile de pluribus differentibus specie, neque ita est prædicabile, quod quatenus tale est actum prædicatur, seu actum sit prædicatum, sed quod est prædicatum secundum sui partes & quod per actualem prædicationem, formaliter amittit prædicabilitatem de pluribus, & vniuersalitatem, sicut lignum est diuifibile, & formaliter vt diuifibile includit vnionem, licet formaliter vt diuifibile, & vt includens vnionem non sit actum diuifum, potius vt diuifum, dicit negationem vnionis, quæ nunquam vt talis est diuiditur, sed definit esse per diuifionem, nihilominus formaliter pertinet ad diuifibile, vt diuifibile est, & cum diuifibile definitur non tantum definiuntur partes secundum se, quæ actum diuifæ remanent, & separate, sed hæ partes vt includentes vnionem. Sic prorsus contingit in genere, & in quocumque prædicabili, quod formaliter vt prædicabile est vnum includens tanquam vnionem secundam intentionem, quæ non prædicatur vt quod, sed constituit vt quo prædicabile vt prædicabile de pluribus, & vt vnum, quod per prædicationem actualem amittit prædicabilitatem de pluribus, & vnitatem, quam habebat per secundam intentionem.

19 Argumenta, quæ contra nostram sententiam obici solent leuis sunt momenti: vnum est, per definitionem hanc non explicari essentiam aut passionem naturæ, ex quo inferri intenditur nullo modo esse definitum huius definitionis. Respondeo per hanc definitionem non explicari essentiam, aut passionem naturæ secundum se, explicari tamen essentiam concreti resultantis ex natura, & secundæ intentione, & ita hoc concretum esse definitum talis definitionis, quod essentialiter includit naturam. Alterum argumentum est concretum ex natura, & secundæ intentione

tione esse quoddam aggregatum per accidens, cuius non potest dari definitio, ac proinde dici non posse tale concretum esse definitum huius definitionis. Respondeo de Concreto omnino per accidens, cuius partes nullum habent ordinem, neque respectum saltem extrinsecum non posse dari definitionem aliquam, neque de concreto accidentali includente materiam, & formam spectantes ad diversa predicamenta, etiam cum vnione, & ordine inter se non posse dari vniam definitionem, quæ quidditatiuè explicet naturam cuiuscumque partis secundum se sumptæ vt condistinctæ ab alijs; posse tamen dari definitionem, quæ explicet essentiam partium præcisè quatenus formaliter conducunt ad illud totum, & quæ explicet totum, quod ex illis componitur formaliter sumptum, sic definiuntur exercitus, musica, Respublica, & alia huiusmodi tota. Neque contra hanc doctrinam aliud argumentum alicuius momenti inuenio.

PUNCTUM II.

An genus predicetur vt pars vel vt totum potentiale vel actuale.

1. **Q**uestionem leui momenti leui operâ peragam. Genus potest considerari vt totum quoddam actu compositum ex alio genere superiori, & ex differentia: animal, v.g. ex viuente, & ex sensitivo, sub qua ratione dicitur totum actuale. Hæc ratio non pertinet ad constitutionem generis neque ad illius rationem formalem, quia genus supremum, quod propriè est genus hac compositione caret. Secundò conceptus animalis formaliter, & intrinsecè non dicit talem compositionem, sed tantum extrinsecè, vt probabo Controv. 6. Punct. 2. n. 6. & seq.

2. Genus totum, potentiale dicitur, quæ denominatio optimè potest illi competere, quatenus est quoddam totum, quod in potentia continet plures species, & quatenus potest in illis reperiri, & per illarum differentias contrahi. Sub hac etiam ratione pars specierum potest dici, non actu illas componens, sed potens illas componere, quia licet totum dicatur respectu illarum, quia omnes illas in se includit, & ultra quamlibet in particulari se extendit ad aliam, & ad omnes ita vt non latius pateant omnes species simul sumptæ, quam genus, quod proprium est totius, quod se extendit ultra quascumque sui partes, in quibus non illarum tota collectio continetur cum qua iuste commensuratur, nihilominus eatenus potest ad quamcumque speciem contrahi, quatenus potest coniungi cum differentia constitutiva illius speciei, & sub hac ratione potest dici pars potens componere quamcumque speciem. Neque illa ratio totius potentialis, cum hac ratione partis opponitur, quia sub diuersis rationibus genus dicitur totum, & dicitur pars: totum dicitur in ordine ad extensionem specierum, quatenus ultra hanc, & illas, ad alias potens est se extendere quovis cum omnium collectione adequatè commensuretur; pars verò dicitur quatenus potens est contrahi in ordine ad quamcumque speciem, & quatenus potest adiungi cum differentia constitutiva talis speciei, & cum illa speciem constituere, & componere ea ratione, quâ species potest dici composita. Potest etiam genus totum potentiale dici respectu specierum, quatenus pro materiali speciebus omnibus constat, ex quibus componitur; possunt autem species istæ dici partes potentiales, & genus totum potentiale denominari, quatenus sub distincto specierum conceptu actu non continentur in toto, quo inter se per conceptum generis confunduntur, sed tantum sub hoc expresso conceptu dicuntur esse in potentia in genere, à quo possunt extrahi, & diuiso genere distinctè vt membra diuidentia, quæ partes sunt totius, cui contigit diuisio, sub expresso conceptu distinctè cognosci.

3. Rationes istæ totius potentialis, & partis potentialis generi conueniunt, vt genus est, quia de essentia generis est posse se ad omnes species extendere per predicationem, quod est posse de omnibus prædicari, & posse quamcumque speciem componere, quod est contrahi per differentiam illius speciei constitutivam, ex quo infero genus esse prædicabile vt est totum potentiale, & pars potens componere omnes species, quia hæc habet vt genus, & vt genus est prædicabile de pluribus speciebus. Infero si-

militer genus in actuali predicatione non retinere rationem totius potentialis, quia per actuale predicationem contrahitur ad hanc speciem, de qua prædicatur, & iam non manet sub illa ratione, sub qua prædicatur commune alijs speciebus. Eadem ratione inferitur non manere genus in actuali predicatione partem potentem componere species alias distinctas ab illa, à qua prædicatur, siquidem secundum rationem, secundum quam, per predicationem coniungitur cum differentia huius speciei, de qua prædicatur, non potest coniungi cum alijs differentiis. Ex quibus fit genus non prædicari vt totum potentiale, neque vt partem potentem componere plures species; sicuti non prædicatur vt genus, neque vt vniuersale, sed predicationem generis tantum posse dici esse predicationem totius potentialis, & partis potens componere plures species, eo sensu quo dicitur eandem predicationem esse predicationem generis, & vniuersalis, hoc est, naturæ, quæ ante predicationem actualem cum alijs confusa denominabatur totum potentiale, & pars potens componere plures species, & quæ in actuali predicatione ex parte prædicati, quod in actuali predicatione contrahitur, præcisè sumpti eadem ratione significatur, quâ ante actualem predicationem, & contractionem factam, ex vi illius significabatur.

4. Infero similiter genus, quod ante actualem predicationem erat pars potens componere per predicationem actualem constitui partem actualem metaphysicam speciei, quam componit. Ratio est quia posse componere plures species nihil aliud est quam posse contrahi per plures differentias, cum quibus plures species constituatur; ergo componere actu plures species erit contrahi per plures differentias ad plures species: ergo componere hanc speciem erit contrahi per hanc differentiam ad hanc speciem: sed contrahi per hanc differentiam ad hanc speciem est prædicari de hac specie: ergo per predicationem actualem quæ est contractio, constituitur genus actu speciem componens. Secundò: genus componere speciem, eo modo quo illam componit, de quo dicam disputans de differentia, nihil aliud est, quam coniungi cum differentia, quam simul cum genere includit species tanquam sui partem essentiali: sed per predicationem coniungitur genus cum differentia: ergo per predicationem constituitur pars actualis.

5. Concludo ex his genus prædicari vt partem actualem de specie, quod non ita intelligendum est, vt predicatione terminetur ad ipsam rationem formalem partis vt actu componentis, seu ad ipsam actualem compositionem, sed ad partem secundum se, quæ constituitur actu componens per ipsam predicationem. In hoc sensu potest dici genus vt partem potentialem, & vt totum potentiale prædicari de specie, hoc est predicationem generis de specie terminari ad naturam, quæ ad ipsam predicationem supponebatur vt pars potentialis, & vt totum potentiale, & constituitur per ipsam predicationem pars actu componens, eâ ratione quâ diuisio terminatur ad totum, quod ad diuisionem supponebatur vnitum, & per diuisionem constituitur non vnitum, sed diuisum. Hac ratione componi poterunt diuersæ opiniones circa hanc questionem, opinio enim, quæ asserit genus prædicari vt totum potentiale, & vt partem potentem componere, vera est, si intelligatur de genere sub illa ratione, quâ supponitur ad predicationem, sicuti verum est dicere, diuisionem terminari ad totum vnitum, si sermo sit de toto quatenus ad diuisionem supponitur. Opinio autem quæ asserit genus non prædicari vt totum potentiale, neque vt partem potentialem, sed vt partem actualem, vera est, si intelligatur de genere sub illa ratione, sub qua constituitur ex vi predicationis, sicuti loquendo de diuiso sub ratione, sub qua constituitur ex vi diuisionis verum est dicere, non terminari ad totum vnitum, sed ad totum scilicet in membra diuidentia.

6. Partem metaphysicam, quæ ex eo pars dicitur, quod non dicat expressè quidquid totum, dicere confusè quidquid dicit totum, est certum apud omnes, in hac enim predicatione *homo est animal*, ethi rationale non expressè ponatur ex parte prædicati, confusè continetur in illo, & ob hanc rationem potest dici genus prædicari vt totum confusum de specie, quia omne prædicatum saltem confusè dicit quidquid continet subiectum, aliàs prædicatio non esset vera, sicuti non est vera prædicatio *homo est caput*, quia homo præter caput dicit partes alias, quas neque distinctè, neque

neque confusè dicitur caput, in quo sensu potest dici genus, & quicumque partem metaphysicam de specie ut totum consulum prædicari, quod non opponitur cum hoc, quod est prædicari ut partem, quia rectè potest idem prædicatum dici pars secundum rationem in illo destinatè significatam præcisè sumptam, & dici totum secundum rationes in illo distinctè, & confusè significatas.

PUNCTUM III.

An genus essentialiter requirat plures species.

Fert communis sententia genus requirere essentialiter plures species, sine quibus non potest subsistere, quia ex eo ab specie differt, quod genus prædicatur, seu fit prædicabile de pluribus speciebus, & species de pluribus individuis. Oppositam sententiam amplectuntur recentiores non pauci, quam sic probant. Ex eo quod prædicatum animalis esset prædicabile de pluribus individuis esset vniuersale, quia vniuersale tantum requirit plura inferiora, insuper distingueretur ab homine, quia homo prædicatur de Petro, & Ioanne tanquam tota essentia, & animal ut pars materialis essentia: ergo casu, quo tantum essent humana individua, homo, & animal essent vniuersalia, & prædicabilia respectu illorum, homo ut tota essentia, & animal ut pars materialis essentia: ergo different hæc duo prædicabilia, eadem ratione, quâ modò differunt: ergo homo esset species, & animal esset genus, quod constituitur ex eo præcisè quod prædicatur de pluribus per modum partis materialis, & non per hoc quod est prædicari de pluribus numero, vel specie differentibus. Confirmatur: genus subalternum & supremum prædicatur de pluribus differentibus genere, & genus infimum tantum prædicatur de pluribus differentibus specie, & nihilominus non constituunt distincta prædicabilia, neque diuersum modum prædicandi habere dicuntur, quia tam supremum genus, quam subalternum, & infimum prædicatur ut partes materiales: ergo non ex eo quod prædicatur genus de pluribus differentibus specie, & species de pluribus differentibus numero differunt inter se hæc prædicabilia, sed ex eo quod genus prædicatur ut pars materialis, & species ut tota essentia: ergo eo ipso quod genus ut pars materialis fit prædicabile de pluribus, quicumque illa sint retinebit rationem generis: ergo animal respectu indiuiduorum eiusdem speciei, de quibus per modum partis materialis prædicatur, poterit esse genus: ergo seclusa quacumque alia specie rationem generis retinebit.

Hoc argumento conuincor asserere animal retenturum rationem generis, eo ipso quod esset prædicabile de pluribus individuis eiusdem speciei per modum partis materialis, etiamsi de aliis non esset prædicabile, sentio tamen implicare prædicatum, quod possit per modum partis materialis prædicari de pluribus individuis vnius speciei, & non de pluribus speciebus, & indiuiduis distinctarum specierum. Et ex hoc capite affirmo genus essentialiter requirere plures species, à quibus abstrahatur ut pars materialis, quia ratio partis materialis non nisi à pluribus speciebus potest abstrahi. Rationem partis materialis non nisi à pluribus speciebus posse abstrahi sic probo. Casu quo tantum cognosceremus animalia naturæ rationalis, v. g. Petrum, Ioannem, & Franciscum, prædicatum animalis non latius pateret, quam prædicatum hominis, sed se haberent ut omnino aequalia, sicuti modò se habent intellectuum, & volituum, in quibus nullum dicimus esse superius altero, quia nullum intellectuum cognoscimus, quod non sit volituum, neque volituum, quod intellectuum non sit: ergo tunc rationale non contraheret animal. Probo consequentiam: illud quod contrahitur debet esse superius illo, ad quod contrahitur, sed animal tunc non esset superius homine, aut rationali: ergo tunc non contraheretur ad hominem per rationale: ergo ex hoc capite animal non se haberet ut materia, neque ut pars materialis respectu hominis. Secundò in illo casu rationale, & sensitiuum æquè paterent: ergo nullum esset caput ex quo posset dici supponi concretum constitutum per sensitiuum, videlicet animal, tanquam partem materialem contrahibilem per rationale: ergo nullum esset caput, ex quo posset dici animal esse partem materialem, cui rationale adiaceret. Rem intueri in differentiis intellectui, & voli-

tiui, quarum neutra dicitur constituere concretum se habens per modum partis materialis, cui tanquam pars formalis altera adiaceat, non enim principium intellectuum substantiue sumptum se habet tanquam materia, cui adiaceat volituum adiectiue sumptum, quod ex eo est quod æquè patet vtrique differentia, & inter se nunquam separantur: si enim agnosceremus vnum principium potens intelligere, non potens amare, & alterum potens intelligere, & amare, principium intelligens se haberet tanquam genus, & pars materialis, cui adiaceret differentia volitui.

Sentio in prædicto casu, quo tantum cognosceremus indiuidua humana, à quibus posset abstrahi ratio animalis, tunc differentias sensitiui, & rationalis futuras esse inadæquatas, & vtramque in vnam simplicem, & adæquatam esse confluram, ex vi cuius constitueretur species infima hominis, quæ tunc vltimò constitueretur per principium sentiendi, & ratiocinandi, sicuti modò constituitur principium intelligendi, & amandi; & sicuti modò vno simplici nomine *rationalis* significamus differentias inadæquatas intellectui, & volitui per modum vnius differentie indiuisibiliter constituentes speciem infimam hominis, sic in illo casu ex rationali, & sensitiuo tanquam ex duplici differentia inadæquata coalesceret vna simplex adæquata differentia constituens vnam speciem infimam, cui differentie totali aliud tertium nomen impertiretur, quod per modum vnius adiectiue significaret principium sensationum, & ratiocinationum. Moueor ad hanc conclusionem, quia nullum aliud est caput, ex quo possumus cognoscere differentias adæquatas, & inadæquatas, nisi ex separatione aut inseparatione operationum, neque rationem aliquam poteris reddere, propter quam principium intelligendi ut distinctum à principio volendi, & principium volendi ut distinctum à principio intelligendi adiectiue significata, non sint duæ differentie adæquatè constituentes duplicem speciem, & duplicem substantie gradum inter se distinctum, sicuti distinguuntur principium sentiendi, & ratiocinandi, nisi quia intellectiones, & volitiones inter se non separantur, & ita in sententia, quæ asserit posse dari principium intellectuum non volituum, principium potens intelligere superius est principio potente amare, & contrahibile per differentiam volitui, sicuti animal contrahibile est per differentiam rationalis. Eadem ratione principium sensationum externarum, & internarum simplici differentia sensitiui constitutis animal significamus, & non constituimus speciem quandam viuentis potentis elicere sensationes internas & aliam potentis elicere externas, quod fieret si cognosceremus vnum animal, quod tantum posset sensationes externas elicere, & aliud, quod posset elicere externas, & internas, tunc enim potens externè sentire esset genus contrahibile per principium sensationum externarum, sicuti modò animal est contrahibile per principium ratiocinationum: ergo casu, quo non cognosceremus adhuc ut possibilia alia indiuidua sensitiua præter indiuidua humana, numquam apprehenderemus sensationes separabiles à ratiocinationibus, & sic has, & illas operationes simplici differentie tribueremus constituenti speciem infimam hominis, quæ æquè primò constitueretur in ratione speciei infimæ per principium sentiendi, & per principium ratiocinandi, sicuti modò æquè constituitur per principium intelligendi, & volendi.

Ex his inferes tunc prædicatum animalis, quatenus animal dicit principium præcisè potens sentire, fore prædicatum speciei infimæ inadæquatæ, quod distingueretur ab homine, eâ ratione, quâ modò ab eodem homine distinguitur principium præcisè potens intelligere, quia sicuti nunc homo secundum rationem speciei infimæ dicit principium potens intelligere, & potens amare, tunc diceret principium potens intelligere, potens amare, & potens sentire, quorum diceretur vna simplex differentia constitutiva, pro operationibus sentiendi, intelligendi, & amandi, sicuti modò datur rationale pro operationibus intelligendi, & amandi.

Ex his infero ad hoc ut genus prædicatur ut pars materialis adhuc respectu indiuiduorum eiusdem speciei necessariò requirere plures species, quibus sit commune, ac proinde non posse esse prædicatum genericum prædicatum illud, quod pluribus speciebus commune non est, neque posse dari genus sine pluribus speciebus saltem possibilebus. Hæc conclusio communis est inter auctores, quam suadet discursus supra factus, & confirmat authoritas Philosophi

Philosophi 4. Topicor. cap. 3. ubi hæc habet: *Quoniam omnis generis plures species, inspicendum, si non contingit alteram speciem esse dicti generis. Nam non si est, manifestum quoniam non erit genus omnino, quod dictum est.* Quibus verbis docet expressè Philosophus non posse dari genus non respiciens plures species. Accedit discursui supra facto, quod illum rursus explicabit, genus tantum dici partem materialem non physicam, sed per analogiam, & similitudinem: ergo ablata similitudine, quam habet ad materiam, aufertur ab illo tota ratio partis materialis. Huc usque firmus est discursus, pergo ulterius: sed tota similitudo generis cum materia in eo sita est, quod natura generica sit contrahibilis per formas, & quod indifferens sit ad illas: ergo hac similitudine ablata aufertur tota ratio generis. Sed hæc similitudo aufertur ab animali si nunquam separaretur à rationali, quia tunc non contraheretur per rationale, tanquam quid superius, seu indifferens ad hoc ut illi adiungeretur, vel non adiungeretur rationale, illud enim per modum adjacentis alij contemplamur, quod aduenit subiecto indifferenti ad illud: ergo auferretur tota ratio similitudinis, quam habet animal in ordine ad rationale cum materia in ordine ad formam: ergo auferretur tota ratio generis.

6 Sentio insuper genus ex se indifferens ut contrahatur à pluribus speciebus, à quibus abstrahitur, iam semel ab his abstractum, per ordinem ad individua vnius speciei alijs secluis posse considerari ut genus essentialiter, licet non integraliter completum. Ratio est, quia animal abstractum ab homine, & equo prædicatur per modum partis materialis de omnibus individuis omnium specierum: ergo de individuis speciei hominis: ergo in ordine ad individua speciei hominis habet prædicari de pluribus individuis, et si eiusdem speciei per modum partis materialis: ergo habet rationem essentialem generis, quæ consistit in hoc quod est prædicari de pluribus per modum partis materialis, quomodocumque hæc plura specie inter se differant, ut probabat ratio dubitandi initio Puncti adducta. Genus in ordine ad hæc individua non habere totam suam latitudinem integram certum est, cum genus ex se æquè prædicetur de omnibus individuis omnium specierum, & de omnibus speciebus. Sententia hæc à nobis tradita poterit explicari dicendo genus ratione vniuersalitatis contentum esse pluribus individuis eiusdem speciei, ratione verò materiæ, à qua illius abstractio est faciendæ essentialiter requirere plures species, quia ad hoc ut sit pars materialis respectu plurium individuorum eiusdem speciei, essentialiter requirit esse abstractum ab individuis speciei differentibus, seu à pluribus speciebus.

7 Obiicies: Etiam si tantum individua hominis essent possibilia, homo haberet eandem essentiam, ac nunc habet: sed nunc non pertinet ad illius differentiam constitutionem prædicatum sensitiui: ergo neque tunc ad eandem differentiam pertineret. Respondeo in utroque casu hominem eandem prædicata essentialia esse habiturum, in utroque enim casu esset essentialiter sensitiuus & rationalis, illius tamen prædicata non habitura eandem vniuersalitatem, quam nunc habent, quia prædicatum animalis, quod modò concipitur commune homini, equo, & leoni, tunc conciperetur proprium hominis, & non communicabile alteri, ex quo fieret tunc dicendum esse prædicatum illud pertinens ad speciem subalternam animalis, quod extrinsecum est homini, & animali secundum se sumptis.

8 Obiicies secundò. Potest dari materia prima physica contrahibilis tantum per vnam formam specificam, seu per formas individuas vnius tantum speciei: ergo potest dari materia metaphysica tantum contrahibilis per individua vnius speciei: Respondeo dato antecedenti negando consequentiam, quia tota ratio materiæ metaphysicæ in materia generica sumitur ex similitudine, quam habet cum materia, quam modò agnoscimus, in hoc, quod est esse indifferens ut contrahatur per plures differentias, si materia est indifferens, ut contrahatur per plures formas, & ita hac ablata similitudine aufertur tota ratio materiæ metaphysicæ, licet non auferatur ratio materiæ physicæ, ex eo, quod auferatur indifferencia ad plures formas, quia potest excogitari alia formalitas, in qua constituitur formalis ratio materiæ physicæ. Quod si intes posse reperiri in prædicato metaphysico aliam similitudinem cum materia physica, ratione cuius possit dici ana-

logicè materia metaphysica ablata indifferencia ad plures differentias specie distinctas, dicam ego hanc rationem materiæ non sufficere ad rationem generis, quia hæc posset reperiri in prædicato potentis intelligere respectu differentie volitui, quod non habere rationem materiæ requisitam ad constituendam naturam genericam apud omnes est inconcussum.

9 Obiicies tertio: Animal abstractum ab individuis vnius tantum speciei prædicatur de illis ut prima pars quidditatis illorum: ergo prædicatur ut materialis: ergo ut genus. Respondeo animal sic abstractum ab his individuis, alijs nunquam cognitis non esse primam partem essentiae individuum, à quibus abstraheretur, quia tunc principium sensationis, & principium ratiocinationis essent prædicata infima essentialiter constituenta illa individua, sicuti modò principium intellectuum, & principium volitionum sunt prædicata infima essentiae hominis, quæ simpliciter differentie constituenti speciem infimam tribuunt.

PUNCTUM IV.

Quomodo prædicetur genus de individuis.

1 Duplex est individuum; quoddam completum, aliud incompletum. Individuum completum est illud, quod continet in se totam rationem specificam, & rationes omnes per quas potest contrahi ratio generica, sicuti Petrus, & hic homo, in quibus reperitur vltima differentia speciei infimæ contrahens rationes omnes superiores contracta per vltimam individuaalem differentiam. Individuum incompletum est illud, quod non continet totam essentiam speciei, sed tantum aliquod illius prædicatum præcisum ab alio cum quo componit speciem, & immediatè contractum per differentiam individuaalem, sicuti hoc animal, in quo rationale non consideratur, ut hoc rationale, in quo non inspicitur animal, licet enim animal confusè & implicite dicat gradum specificum, videlicet rationale; & hoc rationale eadem confusione inuoluat prædicatum genericum videlicet animal, expressè tamen, & distinctè hoc animal non dicit rationale, neque hoc rationale dicit animal.

2 Scio negari à Thomistis huiusmodi individua incompleta, quia putant animal tantum posse mediâ specie in individua multiplicari, non immediatè in individua diuisum. Ceterum si Thomistæ loquantur de multiplicatione reali, & à parte rei, animal neque mediâ specie, neque mediis individualibus differentibus multiplicatur, quia in his, quæ realiter sunt idem, non potest realiter mediatur, & immediatè reperiri, sed per se ipsum est plura individua per se ipsa multiplicata. Si verò sermo sit, ut oportet esse de multiplicatione per intellectum nullam rationem poterunt Thomistæ reddere, propter quam non possit intellectus diuidere immediatè animal in hoc animal, & illud animal non cognitâ differentia specificâ, quare non possit intellectus prædicatum animalis cum sua differentia individuali non præscindere à rationali: Imò vulgari exemplo animalis à longè visi, in quo apprehenditur ratio animalis non apprehensâ ratione rationalis, nostram conclusionem suadeo, quia tunc non tantum apprehendo animal ut sic, sed vnum individuum animal, & ex vi illius apprehensionis possum dicere animal visum est vnum numericè, & non possum dicere, est hinnibile, aut est rationale: ergo rectè potest per intellectum contrahi ratio animalis ad hoc numero animal differentia specificâ non apprehensa.

3 Affirmo naturam genericam immediatè prædicari de his individuis completis, non tamen formaliter ut genus, sed ut speciem respectu talis individui incompleti. Priorem partem conclusionis probabo. In hac prædicatione *hoc animal est animal* non mediat ratio specifica inter prædicatum & subiectum, quia hæc non est de conceptu prædicati, neque de conceptu subiecti, in quo tantum includitur ratio generica immediatè contracta per differentias individuales: ergo nihil mediat: ergo est prædicatio immediata. Posteriorè partem haud difficilior probabo: in hac prædicatione, *hoc animal est animal* prædicatum dicit expressè, & distinctè quiddam dicit subiectum seclusâ differentia individuali, ergo prædicatum dicit totam essentiam subiecti: ergo

subiecti: ergo non est prædicatio generis in qua prædicatum tantum dicit partem materialem essentie subiecti, sed prædicatio speciei, talis essentialiter dicitur ex eo, quod prædicatum dicat totam essentiam subiecti, seu totum quod dicit subiectum indiuiduum differentia indiuiduali seclusa. Confirmatur, & declaratur eadē ratio: si hæc prædicatio *hoc animal est animal* esset incompleta, quia prædicatum non diceret rationē rationalis sed hæc ratio non includitur in subiecto ut modò probauimus: ergo ex hoc capite non est incòpleta: ergo ex nullo: ergo est completa.

Obiicies in hac prædicatione *hoc animal est animal* includitur confusè & indistinctè ratio specifica ex parte subiecti, quæ non includitur ex parte prædicati: ergo non est prædicatio còpleta. Respondeo concedendo antecedens, & negando consequentiam, quia ratio prædicationis còplet, & incompleta, non sumitur ex rationibus confusè significatis ex parte subiecti, aut ex parte prædicati, sed ex rationibus distinctè significatis. Quod si attendendum esset ad rationes confusè significatas, posset dici in hac prædicatione *hoc animal est animal*, confusè importari ex parte prædicati prædicatum rationalis eadem ratione quā dicitur importari ex parte subiecti.

Obiicies: Supremum genus potest prædicari immediatè de indiuiduo incompleto, in hac prædicatione *hæc substantia est substantia*, aut in illa *hoc ens est ens*: ergo datur species absque genere, quia nulla est ratio superior, quæ possit esse generica respectu generis supremi. Respondeo concedendo consequentiam, ex vi cuius nullum absurdum infertur, quia species tantum ut subiicibilis, & non ut prædicabilis, dicit ordinem ad genus, species autem illa prædicabilis esset & non subiicibilis.

Obiicies rursus: In hac prædicatione *hæc substantia est substantia* vel *hoc ens est ens*, prædicatum est supremum genus, & subiectum infimum indiuiduum: ergo inter utrumque debet poni prædicatum medium. Respondeo medium poni inter supremum, & infimum, in illa serie, quæ includit infimum, medium, & supremum in serie autem, quæ tantum includit duo extrema infimum, & supremum esse immediatè, huiusmodique esse seriem factam ex ente, & hoc ente, seu ex substantia, & hac substantia, si substantia est omnium supremum genus.

Circa indiuidua completa fert communis sententia de illis mediata tantum prædicari, & immediatè tantum de specie, & ideo animal prædicari de Petro, quia prædicatur de homine. Nonnulli recentes sententiam hanc sic impugnant. Species prædicatur immediatè de indiuiduo: ergo genus. Probatur consequentia, genus continetur in specie: ergo eo ipso quod species immediatè prædicatur de indiuiduis, de eisdem immediatè prædicatur genus. Vrgent: species prædicatur immediatè de indiuiduis non solum secundum differentiam, sed secundum se totam, ergo non solum species hominis prædicatur immediatè de indiuiduis secundum prædicatum rationalis, sed secundum prædicatum animalis: ergo animal immediatè prædicatur de indiuiduis. Non vrget hæc ratio, quia tantum probat animal ut inclusum in conceptu hominis, in quo cum rationali confunditur, prædicari immediatè de Petro, non verò ut præcìsum à rationali, sicuti significatur in hac prædicatione *Petrus est animal*, de qua est questio an sit prædicatio mediata, vel immediata.

Argunt secundò in hac prædicatione *Petrus est animal*, inter prædicatum, & subiectum non mediat homo quatenus animal, quia sub hac ratione non distinguitur à prædicato, non quatenus rationale, quia *Petrus* ut rationalis formaliter non est animal: ergo nullo modo. Responderi potest inter subiectum, & prædicatum huius prædicationis mediat hominem non secundum præcìsum conceptum animalis, neque secundum conceptum præcìsum rationalis, sed secundum simplicem conceptum hominis, quo animal rationale confunditur.

Instant: hæc prædicatio *Petrus est animal* rationale est immediata: ergo animal immediatè prædicatur de Petro. Respondeo animal iam contractum per rationale, in hoc complexo *animal rationale* immediatè prædicari de Petro ratione contractionis, quam habet cum animali, quod non est absolutè animal immediatè de Petro prædicari, sed mediata contractione ad rationale tenet se ex parte prædicati.

Alia me cogit ratio ad affirmandum genus immediatè posse prædicari de indiuiduis, quam sic constituo. Genus nihil aliud est quàm aggregatum quoddam indiuiduorum

Franc. de Quiedo, Philosoph. Tom. I.

pertinentium ad diuersas species: ergo licet possit immediatè diuidi in plures species diuisione quadam habente membra diuidentia vniuersaliaiora, poterit etiam immediatè diuidi in indiuidua, ex quibus coalescit. Rem explico exemplo vlnæ, quæ constat ex semi-vlnis, & palmis, quæ potest immediatè diuidi in duas semi-vlnas, & postea quælibet semi-vlna in duos palmos, & potest etiam immediatè diuidi in quatuor palmos. Sic ergo, etiam si genus immediatè possit diuidi in plures species, ex vi aliis diuisionis potest diuidi in plura indiuidua, & sicuti ab alio aggregato plurius indiuiduorum potest immediatè extrahi species quædam in hac propositione *homo est animal*, ad quam contrahatur genus, & in qua extrahantur omnia indiuidua humana: sic ab illo aggregato potest immediatè extrahi vñ indiuiduum, ad quod immediatè contrahatur genus in hac prædicatione *Petrus est animal*. Confirmatur: extrahi ab illo toto generico speciem vnā nihil aliud est, quàm extrahi hæc omnia indiuidua singularia, quibus clauditur talis species: ergo sicuti extrahuntur hæc omnia simul in prædicatione generis de specie, poterit vnū extrahi in prædicatione speciei de indiuiduo. Vrgo: hæc prædicationes *homo est animal*, *equus est animal*, *leo est animal*, &c. in omnium sententia sunt immediatæ, etiam si genus potuit aliis vniuersalioribus prædicationibus adæquatè diuidi in hominē & brutum: ergo etiam si animal possit diuidi vniuersalibus prædicationibus in hominem, & quæ, &c. seu etiam si possit immediatè diuidi in membra diuidentia vniuersalia, potest immediatè in membra diuidentia singularia, sicuti omne totum constans pluribus partibus finitis, potest primò diuidi in partes diuisibiles, quæ rursus vltimò diuidantur, & potest primò immediatè diuidi in partes non vltra diuisibiles, seu in prima elementa ex quibus componitur.

Eandem conclusionem rursus confirmo. Eadem ratione, quā prædicatum aliquod abstrahitur ab inferioribus potest de illis prædicari: sed cognitis indiuiduis diuersarum specierum, v. g. cognitis his duobus equinis, tribus leoninis, & quatuor humanis potest ab illis immediatè abstrahi ratio animalis: ergo potest immediatè de illis prædicari. Maior est certa, quia eadem ratione, quā aliquid ab illo abstrahatur in illo reperitur, & eadem ratione, quā aliquid in aliquo reperitur potest de illo prædicari. Minorem probō: illa indiuidua possunt immediatè cognosci in ordine ad operationes in omnibus similes, siquidem in illis omnibus immediatè reperiuntur: ergo posset ab illis omnibus immediatè abstrahi quædam ratio communis generica.

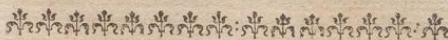
Affirmo posse prædicari ex aliarum prædicationum genus de indiuiduis media specie, & de specie mediis indiuiduis. Prior pars admittunt ferè omnes, quia potest assumi ut medium ad probandum *Petrus* esse animal, quia est homo. Posteriorem ex eodem principio sic probō: animal potest immediatè prædicari de Petro, & de Ioanne, &c. ergo potest probari hominem esse animal, quia indiuidua sunt animalia, ergo potest animal mediis indiuiduis de homine prædicari. Probo priorem consequentiam: hic discursus est legitimus, *Petrus est animal*, & *Ioannes est animal*, &c. sed *Petrus*, *Ioannes* &c. est homo: ergo homo est animal. Confirmatur: potero ego postquàm diuisero animal quod antea erat abstractum ab indiuiduis genere differentibus, in Ioannem, Petrum, hunc equum, & illum equum &c. rationes animalis repertas in Petro, & Ioanne adunari in hoc vno conceptu hominis, in quo confunduntur Petrus, & Ioannes, ex vi huius prædicationis *homo est animal*: ergo potest ratio generica vi intellectus mediis indiuiduis speciei attribui: ergo potest ratio generica mediis indiuiduis de specie prædicari.

Obiicies: Genus definitur in ordine ad species, & non in ordine ad indiuidua: ergo tantum dicit immediatum ordinem ad species. Responderi posset genus definiri in ordine ad species, & non in ordine ad indiuidua, quia ex ordine ad species in definitione expresso infertur ordo immediatus ipsius ad indiuidua, & ideo necessum non fuit illum exprimere terminorum multiplicatione. Melius tamen existimo responderi genus æquè definiri in ordine ad indiuidua, & in ordine ad species, quia genus non definitur per hoc quod est prædicari de pluribus speciebus, sed de pluribus differentibus specie, siue hæc quæ specie differunt sint species, siue indiuidua: recte enim indiuidua equina dicuntur specie differre à singularibus leoninis, sicuti dicuntur specie differre homo, & equus. Abstrahitur in hac definitione generis quod prædicatur de pluribus differentibus

*differentibus specie in eo quod quid ab speciebus, & indiuiduis, & sensus illius est, quod prædicatur de pluribus differenti-
bus secundum prædicatum specificum, differunt autem se-
cundum prædicatum specificum Petrus, & Brunus hic
equus, sicut homo, & equus.*

- 14 Obiicit: genus ut genus prædicatur de pluribus dif-
ferentibus specie: sed quando animal v.g. prædicatur im-
mediatè de Petro, & Ioanne, non prædicatur de pluribus
differentibus specie: ergo non prædicatur ut genus. Eadem
ratione posset inferre, non prædicari ut genus, quando præ-
dicatur de specie hominis, seu de homine secundum con-
ceptum communem. Respondeo genus non solum esse præ-
dicabile de pluribus differentiibus specie, sed etiam de plu-
ribus inter se tantum numero differentiibus, & specie ab
aliis. Quando autem prædicatur de Petro, & Ioanne, non
prædicatur ut actu genus, sed tanquam natura quæ ante-
cedenter ad prædicationem erat genus formaliter apprehen-
sa simul cum aliis instar vnus communis pluribus spe-
cie differentiibus.

- 15 Inquiri solet an eodem respectu, quo genus respicit
speciem, respiciat indiuidua in illis contenta, cui quæstioni
respondeo eodem respectu, quo attingit species attingere
indiuidua cuiuscumque speciei, ut confusè, & instar vnus
significata in specie propria, non tamen indiuidua ut inter
se distincta, quia diuersus actus est, quo comparatur ani-
mal ad hominem sub hoc conceptu confuso hominis, ab
actu quo comparatur ad Petrum, & Ioannem, & reliqua
indiuidua ut inter se distincta.

CONTROVERSIA V.

De specie, & indiuiduo.

RIPLICITER sumi solet species: primò
improprie pro quacumque eleganti & pul-
chra forma, quo sensu dicitur præstantem
speciem dignam esse imperio. Secundò su-
mitur pro specie Logica, quæ est correlatiua gene-
ri. Tertiò pro specie Logica, quæ ad indiuidua re-
fertur. Has tres acceptiones adducit Porphyrius;
qui de specie secundo, & tertio modo sumptà agit
capite de specie, cui annexit disputationem de in-
diuiduo, quia indiuiduum correlatiuum est generi
& speciei. Nos ergo de specie utroque modo sum-
ptà, & indiuiduo cum Porphyrio Controversiam
hanc instituimus.

PUNCTUM PRIMUM.

De specie subicibili.

- 1 Species subicibilis definitur à Porphyrio duplici defi-
nitione. Vna est, quæ subicitur generi; alia quæ ab
assignato genere collocatur. Pro explicatione harum
definitionum, noto speciem aliam esse infimam, seu
atomam, aliam mediam, seu subalternam. Species in-
fimæ dicuntur homo, & equus, & alix huiusmodi, quæ
non in alias naturas, sed tantum immediatè in indiuidua
possunt diuidi. Species subalternæ seu mediæ sunt illæ, quæ
respectu inferiorum genera appellantur, respectu su-
periorum species dicuntur. Adde genus immediatum
supremum posse dici speciem supremam, quia supremum
est omnium, quæ species dici possunt in ordine ad aliud
prædicatum superius, supremum enim genus, quod illo
est vniuersalius, in ordine ad nullum prædicatum species
potest nuncupari. Ex his, quæ diximus de generibus su-
premo, medio, & infimo omnia videlicet eadem defini-
tione definiri, & tantum numero differre, idem inferen-
dum est de specie subicibili.
- 2 Primò contra has definitiones solet obiici vitiosum
circulum in illis committi, quia definitur genus per spe-
ciem, & species per genus, ac proinde idem per idem,
quia si definitio speciei est, quæ subicitur generi, & genus
definitur, quod prædicatur de pluribus differentiibus spe-

cie, idem erit dicere, species est, quæ subicitur ge-
neri, ac dicere, species est, quæ subicitur illi, quod
prædicatur de pluribus differentiibus specie, & per spe-
ciem species definitur. Communis solutio est genus de-
finiri per speciem, & speciem per genus, nihilominus in
definitione speciei non poni genus ut cognitum per spe-
ciem, sed ut cognitum aliunde; saltem cognitione confu-
sà, quæ comparari potest sine ordine ad speciem. Hac ra-
tione circulus non committetur, neque definitur idem
per idem, nam si definiatur, species est, quæ subicitur ge-
neri, si rursus petas explicationem huius vocis generi positæ
in definitione, non tibi per speciem, sed ex alio capite
reddetur.

Facilius res componetur si genus definiatur, quod præ-
dicatur de pluribus per modum partis materialis, quæ posita
definitione absque timore vitiosi circuli constare pote-
runt definitiones adductæ de specie subicibili. Adhuc
tamen stando definitioni à Porphyrio traditæ negari
potest genus definiri per ordinem ad speciem, quia ut
dicebam supra, genus non definitur per hoc, quod est
prædicari de pluribus speciebus, sed pluribus differenti-
bus secundum prædicatum specificum, quod est dicere de
pluribus notabiliter differentiibus siue illa species sint, siue
indiuidua.

Secundò contra has definitiones obiicitur, vtramque
competere indiuiduo de quo genus prædicatur, & quod
generi subicitur. Responderi Ariaga disp. 7. sect. 2. indi-
uiduis non competere subicibilitatem immediatam res-
pectu generis, quam importat definitio, neque de illis
genus immediatè prædicari, ac proinde speciem tantum
hac definitione comprehendere. Solutio hæc impugnanda
est ex dictis Controuers. 4. ubi probaui æquè immediatè
posse genus prædicari de indiuiduis, & de specie. Sed
est indiuidua mediatè tantum generi subiciantur, differ-
entia hæc sufficiens non est, ut distinguat speciem sub-
icibilem ad indiuiduo, quod sic probo. Hæ prædicationes
homo est animal, & homo est corpus æquè primò perti-
nent ad primum prædicabile, licet animal immediatè, &
corpus mediatè de homine prædicentur, si verum est ani-
mal mediatè prædicari de indiuiduis: ergo in definitione
generis prædicabilitas abstrahit à potentia prædicandi
proximè, vel remotè, quia huiusmodi differentia per acci-
dens se habent respectu generis, quod tantum dicit esse
prædicabile de pluribus per modum partis materialis siue
prædicatione proxima, siue remota.

Melius responderi Hurtadus disp. 5. sect. 1. speciem &
indiuiduum in ratione subicibilium tantum differre acci-
dentaliter, quia vtrique generi tanquam parti mate-
riali subicitur, & hæc differentiam explicandam esse per
particulam soli additam in definitione speciei, quæ erit
species est quæ subicitur soli generi. Modus iste dicendi non
tuetur definitionem alteram, videlicet de qua genus in quid
prædicatur, cui illa particula soli non debet addi, quapro-
pter melius existimo responderi subicibilitatem speciei,
& indiuidui non distingui ratione termini, quia vtraque
respicit genus, differre tamen ratione fundamenti, quia
subicibilitas indiuidui fundatur in natura physice, & in-
tentionaliter vnà & subicibilitas speciei fundatur in na-
tura intentionaliter vnà, & multiplici physice, & reali-
ter: secundum hanc doctrinam species subicibilis defi-
nienda est natura in se multiplex, & intentionaliter vnà,
quæ generi subicitur. Ex eodem capite ad speciem coarctanda
est altera definitio de qua genus in quid prædicatur, quæ sic
proferenda est natura in se multiplex, & intentionaliter vnà
de qua genus in quid prædicatur. Neque definitiones istæ à
Porphyrianis discrepant, quia naturam intentionaliter
vnam, & physice multiplicem, quam nos in defini-
tionibus expressimus, Porphyrius in illo relatiuo in-
uoluit de qua genus, &c. & quæ subicitur, &c. neque cri-
men fuit in Porphyrio illam non explicasse, quia Porphy-
rius non intendebat explicare naturam speciei secundum
se, sed speciei ut respicientis genus, & ita tantum
curauit de exprimenda differentia, ex vi cuius respicit
genus supposita naturâ speciei aliunde notâ, vel cognos-
cendâ, & ita definiuit, quæ subicitur generi, seu de qua ge-
nus prædicatur, hoc est, species generi subicibilis, & species de
qua genus prædicari potest, adductâ ipsâ specie in definitio-
ne, sicuti cum nos intendentes explicare veritatem
propositionis propositionem veram definimus propo-
sitionem ex vi cuius dicitur res sicuti est, in qua definitione
propositio